

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Maj.
0301 Oslo

nve@nve.no

Sted:
Trondheim

Vår ref:
Deres ref:

Dato:
23.06.2021

20/01438-3
202008873-6

Søknad om videreføring av midlertidig fravik fra manøvreringsreglement for Orkla nedstrøms Bjørsetmagasinet

TrønderEnergi Kraft AS søker på vegne av Kraftverkene i Orkla DA om videreføring av midlertidig fravik fra manøvreringsreglement for Orkla nedstrøms Bjørsetmagasinet.

Bakgrunn

NVE ga den 15.09.20 tillatelse i medhold av vannressursloven til å redusere vannføring fra 10 m³/sek til 4 m³/sek mellom 15.9 og 18.09-2020 ved Bjørsetdammen i Orkla. Begrunnelsen for fraviket var å redusere risikoen for at laks skulle gyte på en høyere vannstand enn vedintervannføring, og vi ønsket derfor å gjøre et forsøk med å redusere til intervannføring på et tidligere tidspunkt (før gyteperioden) enn det som er fastsatt i manøvreringsreglementet. Tiltaket ble støttet av både Orkla Fellesforvaltning (rettighetshaver), NINA, Fylkesmannen (Statsforvalteren) og kommunen.

Det ble omsøkt en prøveperiode på 3 år, men fraviket ble gitt kun for ett år for at man skulle kunne gjøre seg kjent med ny manøvrering. Konsesjonær ble bedt om å oversende en kortfattet søknad om videreføring sommeren 2021.

Erfaringer

Erfaringene fra 2020 er kun positive. Nedkjøringen gikk som planlagt.

Vi har enda ingen ungfiskundersøkelser som gir noen indikasjon på om tiltaket har ønsket effekt da ungfiskundersøkelsene i 2020 ble gjort før endringen ble iverksatt. Ungfiskundersøkelsene i 2021 vil derfor være de første objektive dataene som kan si noe om effekten av tiltaket. NINA har i sin årsrapport for pågående fiskebiologiske undersøkelser og tiltak i Orklavassdraget (NINA Rapport 1953) konkludert følgende om forsøksordningen:

Ungfiskundersøkelser

Høsten 2020 ble vannføring nedstrøms Bjørsetdammen som en forsøksordning redusert fra 10 m² til 4 m² medio september. Formålet med tiltaket er å unngå at laks og ørret gyter på områder som senere blir tørrlagt ved nedkjøring til minstevannføring på strekningen mellom Bjørsetdammen og Svorkmo. I den forbindelse er det viktig å ha gode før data for å kunne evaluere effekten av en slik forandring av manøvreringsreglementet på denne strekningen. Som en oppfølging av ungfiskundersøkelsen i perioden 2018-2020 anbefaler vi derfor at det gjennomføres oppfølgende undersøkelser i tre påfølgende år (2021-

TrønderEnergi Kraft AS

Telefon: 73 60 30 00

Postadresse:
Postboks 9481 Torgarden
7496 Trondheim

Besøksadresse:
Kløbuveien 118
7031 Trondheim

www.tronderenergi.no
tek.firmapost@tronderenergi.no
Org.nr: NO 878 631 072 MVA

2023) for å evaluere potensielle effekter av endringen på tetthetene av ungfisk. Det anbefales derfor å følge opp ungfiskundersøkelsene fra høsten 2018, 2019 og 2020 med nye undersøkelser i 2021.

Undersøkelsene vil bli videreført ut forsøksperioden og avtale med NINA om oppfølgende ungfiskundersøkelser er inngått.

Orkla Fellesforvaltning v/Rune Krogdahl har kun positive erfaringer med det midlertidige manøvreringsreglementet (pers. meddelelse). De har heller ikke mottatt negative kommentarer fra rettighetshavere eller andre personer.

Videre oppfølging av forsøksordningen

Det har vært utført ungfiskundersøkelser nedstrøms Bjørset både i 2018 og 2019 og 2020. Dette skal også utføres i 2021 og så lenge forsøket pågår. Likens ble det utført gytefisktelling i 2020.

Gytefisktellingene gjennomføres i henhold til det pågående undersøkelsesprogrammet i Orklavassdraget som er et pålegg fra Miljødirektoratet. Kameraovervåkning på Bjørsetdammen blir også videreført. Kameraene ble plassert ut tidlig i mai 2021. Resultater fra ungfiskundersøkelser, gytefisktelling og kameraovervåking rapporteres årlig i NINAs årsrapport for fiskebiologiske undersøkelser og tiltak i Orklavassdraget.

Fordi det allerede er utført fiskeundersøkelser pålagt av Miljødirektoratet i flere år, mener vi at effekten av forsøket med endret vannføring i gyteperioden kan evalueres relativt sikkert. Det vil gi et godt bilde av hvilken manøvrering som gir best gyteforhold for laksebestanden nedstrøms Bjørsetmagasinet. Vi ønsker derfor å videreføre prøveperioden i ytterligere 2 år slik det ble beskrevet i søknaden av 6. august 2020

Med vennlig hilsen

TrønderEnergi Kraft AS

Nils Henrik Johnson

Miljø- og myndighetsansvarlig